

Öt hegyvidéki általános iskola a legjobbak között

A legjobb tíz budapesti általános iskola között öt hegyvidéki van – ez az eredménye az Oktatási Hivatal tavaly májusban végzett kompetenciamérésének. Megkerestük az öt érintett iskola igazgatóját, és körkérdésben tudakoltuk meg tőlük egyebek között azt, hogy minek köszönhetően érték el diákjaik a kimagasló eredményt, mit tartanak a saját intézményük erősségének, és lehet-e nemcsak tantárgyakat, hanem személyre szabott módszerrel tanítani.

Országos szinten 4308 iskola 242 394 tanulója vett részt a szövegértési és matematikai tesztet magában foglaló kompetenciamérésben. A felmérésből a legjobbiskola.hu honlap emelte ki a legjobb eredményt elérő húsz fővárosi általános iskolát, ennek alapján öt hegyvidéki tanintézmény került az első tíz közé.

Az első hely a Virányos Általános Iskoláé, negyedik lett a Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola, hetedik a Zugligeti Általános Iskola, kilencedik a Jókai Mór Német Nemzetiségi Általános Iskola, tizedik a Testnevelési Egyetem Gyakorló Sportiskolai Általános Iskola és Gimnázium.

Valamennyi iskolaigazgatónak ugyanazokat a kérdéseket tettük fel: Szerdahelyiné Jászberényi Ágnes (Virányosi), dr. Szebedy Tas (Városmajori), dr. Bernyák Adrienn (Zugligeti), Hellnerné Nádor Ildikó (Jókai) és Steiner László (TE-gyakorlóiskola) válaszaiból állt össze a kép a XII. kerületi iskolák erősségeiről, oktatási módszereiről és a továbbfejlesztés lehetőségeiről.

Jókai Mór Német Nemzetiségi Általános Iskola

Önök szerint minek köszönhető, hogy a XII. kerületből öt intézmény is bekerült a legjobb tíz budapesti általános iskola közé?

„A Hegyvidéken évek óta jól szerepelnek az általános iskolák, mert magas az oktatás színvonala. A jó iskola ismérvei: elhivatott, nagy szakmai tudással rendelkező tanárok tanítanak, motivált diákok járnak oda, a szülőknek is fontos a tudás, és ezért általában együttműködők. A hagyományos tanulmányi és sportversenyek színvonala, az elért eredmények is ezt tükrözik” – vallja Szerdahelyiné Jászberényi Ágnes, és hasonló véleményen van a többi igazgató is, akik mind kiemelték a jó családi háttér fontosságát.

Szebedy Tas szerint mindazok az eredmények, amik az érintett iskolákat jellemzik, a többi hegyvidéki tanintézmény sajátjai is. Bernyák Adrienn úgy látja, nagy igény van

arra, hogy a tanórákon kívül számos szakkört, foglalkozást szervezzenek a diákoknak.

Steiner László véleménye szerint a család valóban a legfontosabbak között említhető, de tapasztalata szerint „a szülők nagyfokú elvárásainak meg is kell tudni felelni. Én az oktatás egészéből az új utak keresését, a pedagógusok szabad kezdeményező-készségét emelem ki. A pedagógusokkal szembeni bizalom pedagógiai szabadságot eredményez, ilyen környezetben szívesebben és eredményesebben lehet dolgozni.”

Azt is hozzáfűzte a felméréshez, hogy annak „elsődleges célja, hogy a gyerekek két fontos kompetenciájáról visszajelzést adjon a szülőknek és a tanároknak. Ezért az a felmérés alapján felállított »legjobb iskolák« sorrendje olyan hibás, mintha azt a szülőt hívnánk csak jó szülőnek, akinek a gyermeke jó dolgozatot írt májusban.”

Kós Károly Ének-zene Emeltszintű Általános Iskola (tagintézmény)

Hogyan lehet még többet hozzátenni a tehetséges, motivált, szerezhető körülmények között élő gyerekek tanításához?

A Virányosi iskola rendszeresen elindítja országos versenyeken tehetséges diákjait, akik sokszor eljutnak az országos döntőig. Az igazgató szerint ez annak is köszönhető, hogy óráikon gyakran alkalmazzák a differenciált tanítási, valamint a kooperatív tanulási módszert, és a tanárok a tanítási

Virányos Általános Iskola

Ezek messze túlmutatnak a szülőknél, az ő elvárásainál. Ha az oktatás nem éri el a motiváltságot, akkor ott változtatni kell a tanulás folyamatán. A nevelésről kevés szó esik. Pedig az első és legfontosabb a kiegyensúlyozott, önbizalommal

rendelkező gyerek. Ha ezt elértük, akkor kezdődik csak az oktatás” – vallja a TE gyakorlóiskolájának vezetője.

Valóban az az uralkodó szemlélet és elvárás a XII. kerület iskoláiban, hogy ne csak a tárgyakat tanítsák a diákoknak, hanem személyre szabottan is jobban odafigyeljenek rájuk? Van erre pluszidő, energia, módszer?

E kérdés kapcsán megoszlik az igazgatók tapasztalata és véleménye. A Zugligeti iskolában személyre szabottan foglalkoznak a gyerekekkel, fejlesztő- és tehetséggondozó pedagógusok is van, továbbá a tanárok hetente egy-egy órában egyénileg foglalkoznak az általuk kiválasztott tanulókkal. Minden évfolyamon hatékonyan alkalmazzák a csoportbontást.

A Jókai igazgatónője szerint minden iskola a helyi pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek és értékek mentén nevel és oktat. „Mi az örök emberi értékek szellemében, szeretetteljes légkörben, őszinteségre, becsületességre, a másik ember tiszteletére, toleranciára, a társadalmi és természeti környezetre nyitottá igyekszünk nevelni a gyerekeket” – mondja.

Steiner László máshonnan közelíti meg a kérdést: „Minden diákra kötelező odafigyelni, de nem a személyre szabott oktatást és nem az egyéni foglalkozásokat értem ez alatt. Arra se idő, se pénz nincs, és nem is tartom üdvözlőnek. A gyerekek a sikereit társai szereti megélni, hozzájuk szocializálódnak, velük él. Ezért inkább az a fontos, hogy a gyerekeket olyan közös, változatos impulzusok ériék – az iskolában és tanórán kívül egyaránt –, amelyek során mindenki megtalálja azt, amivel szívesen foglalkozik, és ha kell, ahhoz kapjon plusz tanári segítséget.”

Szebedy Tas szerint a személyre szabott odafigyelés környezeti és szülői elvárás, ám az állami fenntartás által alakuló körülmények, sajnos, nem ezt generálják. A pedagógusoknak nincs pluszidejük, és gyakran fáradtak a megnövekedett óraszám miatt.

Egyetért azzal, hogy olyannyira megváltozott a világ az oktatásban, hogy manapság a módszer, vagyis a „hogyan” a legfontosabb (hogyan tanítjuk meg a gyerekeket valamire), nem pedig a „mit”?

Szerdahelyiné Jászberényi Ágnes szerint náluk az órák légköre, a változatos módszerek alkalmazása, a motiválás az elsődleges cél, mert „így megnyerve a diákok figyelmét a tudást is szívesebben szívják magukba. Emellett a nevelés, a közösségi élet szervezése legalább olyan fontos elem a siker elérésében, mint az oktatás.”

Bár ez utóbbira a tanárok óraszámának emelkedése miatt a Virányosi iskolában is kevesebb idő jut, ám nagy segítséget jelent az iskolapszichológus és a fejlesztőpedagógus. Az igazgató hiányolja a hajdani tartalmas módszertani továbbképzéseket és a kerületi munkaközösségeket, mivel a mai, fizetéses képzések nem igazán működnek, így a pedagógus önképzésre van ítélve.

Szebedy Tas szerint a „hogyan” és a „mit” egyaránt fontos. Van gyerek, akinek ugyanaz a „mit” semmilyen nehézséget nem jelent, és van olyan, akinek elviselhetetlenül sokat. A „hogyanban” e sokféleség kezelésének is benne kell lennie.

„Azt gondolom, hogy célszerű lenne szétválasztani a lényegest a lényegtelenebből, és a gyerekek teherbírását egyénileg mérlegelve alapul venni – véli. – A személyre szabott fejlesztés lenne a valós megoldás, de éppen ez az, amihez a

önálló, felfedező tanulásra, ismeretszerzésre, a kreativitásra, a felelős gondolkodás kialakítására is.

Hellnerné Nádor Ildikó véleménye szerint mindkét kérdés fontos, de ő hozzátette a „miértet” is. Újdonság talán, hogy azt is meg kell tanítani a gyerekeknek, hogyan tudják megszerezni az információkat és alkalmazni az azokban rejlő tudást.

„Az oktatáspolitikai kérdések rendkívül összetettek, és nekünk a gyerekeket a rájuk váró feladatokra kell felkészítenünk, legyen az a középiskolai felvételi vagy az érettségi – vallja Steiner László. – De bízva kollégáimban remélem, ezt nemcsak a torkon lenyomva lehet megtenni, hanem úgy is, hogy az közben valós személyiségfejlődéssel, aktív tudással társuljon.”

Mekkora a túljelentkezés az iskolájukban?

A Virányosiban az osztályok létszáma magas, fel tudják venni a körzetes tanulókat. A Városmajori általános iskolájában állandó gondot jelent a helyhiány, és minden évfolyamon egy-egy osztállyal többet tudnának indítani, ha lenne hely és tanterem.

A Zugligetibe évről évre egyre többen jelentkeznek, ezért folyamatosan indulnak párhuzamos első osztályok, aminek köszönhetően öt év alatt megduplázódott a gyer-

Zugligeti Általános Iskola

meklétszám. A Jókaiiban az angol-sakkpalota profilú első osztályokba jelentkező, lakhely szerint körzetes tanuló felvételi kérelmét ki tudják elégíteni, de a körzetben kívülieket csak ritkán, míg a német nemzetiségi osztályok kerületi beiskolázásuk és igen népszerűek.

A TE gyakorlóiskolája, a Magyar Olimpiai Bizottság sportiskolájaként, nem körzetes beiskolázású. Az általános iskolában kétszemes, a gimnáziumban több mint

A Virányosiban az igazgatónő megítélése szerint jó tanárok tanítanak érdeklődő diákokat. A gyengébben teljesítőket korrepetálással és differenciált órákkal támogatják, amit a létszám is biztosít, lévén, hogy 5. osztálytól csoportbontásban oktatják a matematikát. A versenyre indulókat mindig külön felkészítik, és az órákon igyekeznek jól megtanítani azt, amit az alapképességük megkövetel.

A TE gyakorlóiskolájának alsó tagozatán tehetséggondozó osztályba (dráma- és matematikatanítással) várják a gyerekeket, ahol a kreativitásra helyezik a hangsúlyt, ezért az igazgató inkább „személyiségfejlesztésnek” és „logikai gondolkodásra való megtanításnak” nevezi, ami a sport hatásával kiegészítve komplett fejlesztési programként áll össze. Az iskola gimnáziumába eredményesen tanuló és kiemelkedően sportoló diákok járnak, ami a magyar oktatási rendszerben csak itt-ott lehet felolvasztani.

„Legnagyobb feladatunknak a BTMN – beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő – tanulóknak való segítségnyújtást tartom. A szakszolgálatokra egyre kevésbé lehet átruházni ezeket a feladatokat, az iskoláknak is nagyobb részt kell vállalni ebben. Sajnos ehhez nekünk sincs meg a megfelelő erőforrásunk” – mondja Steiner László.

A Városmajori igazgatója szerint ők az alapképességek fejlesztésében emelkednek ki. Szeretnék, ha a jövőben előrébb tudnának lépni az egyéni fejlesztésben és a tehetséggondozásban, amihez „rengeteg

idő, több energia, modern eszköztár, támogató környezet, több hely, jobb technika, fejlettebb infrastruktúra, kreativitás kellene”. Bernyák Adrienn, a Zugligeti igazgatónője arra büszke, hogy kollégái olyan nyugodt, barátságos légkört teremtenek, amiben a gyerekek számára öröm a tanulás. Ezt mutatja az is, hogy diákjaik kétharmada jeles vagy kitűnő tanuló, és különösen hatékony a matematika, a magyar és idegen nyelv oktatása.

Az iskolabóvítás után, a természetismereti oktatás részévé, szeretnének létrehozni egy „interaktív környezetvédelmi oktatótermet”, ahol kreatív, élményközpontú foglalkozásokon ismerkedhetnek meg a gyerekek a víz, a levegő, a hulladék, a vásárlás-fogyasztás és az energia témáival, s válhatnak környezettudatosabb emberré. A Jókai vezetője az emberi oldalt érzi a legerősebbnek náluk, ahol minden gyermek értéket képvisel, és elismerik a személyiségét. Emellett a következetességet emelte ki, valamint a pedagógusok odafigyelését, törődését a diákokkal és a szülőkkel egyaránt.

V. K.

Testnevelési Egyetem Gyakorló Sportiskolai Általános Iskola és Gimnázium

legtöbb idő, a legtöbb forrás, a legmagasabb szakértelm szükség.”

Bernyák Adrienn a „mit” és a „hogyan” mellett a biztos tájékozódáshoz szükséges lexikális tudás megszerzését is fontosnak tartja, ami mellett, persze, szükség van az

hatszoros a túljelentkezés. Az igazgató szerint a körzet hiányára az intézmény programja, profilja lehet a megoldás.

Mely területen a legerősebb az iskolájuk, és merre szeretnének továbbfejleszteni?